



Hamburk

Sergej Prokofjev si také psal deník. Bývá to nevrlá záležitost. Ješitnost a sentimentalita ho dostaly zpátky do zterorizované vlasti a dožil mizerně. Pak je tu životopisná kniha o Sarah Bernhardtové, nejslavnější francouzské osobě v 19. století po Napoleonovi a druhé nejslavnější ženě vůbec po Janě z Arku. Legie milenců; občas spala v rakvi. Provokativní, velkorysá, k zbláznění, bylo s ní veselo - a nevěrná: sebedramatická, vyumělkovaná/stylizovaná, bludařka. Přiměla strojvedoucího svého soukromého vlaku, aby za povodní přešel most do New Orleansu, a ten se hned za nimi rozsypal. Zachránila před smrtí vdovu po Abrahamu Lincolnovi na parníku přes oceán, když jí zabránila zřítit se do šachty schodiště (manžela zabil herec, herečka zachránila nešťastnou manželku). Už v dětství málem uhořela a sousedé ji hodili do díže s mlékem. Navštěvuje módní klášterní školu; bouřlivá, divoká, panovačná. Idol Paříže – ke konci života napsala napůl autobiografický šestákový román. Jezdila s menažerií zvířat: rys, lev, mládě aligátora, jež cháplo po nadměrných dávkách šampaňského, hroznýš škrtič, který se zabil sám, když spolkl polštář z pohovky. Je vášnivě proti trestu smrti, nicméně navštíví čtyři popravy, aby věděla, jak je hrát.

Jaká náhoda. V městečku Elsterwerda opravdu vidím první straku. Klimaanlage v našem vagónu je kaput. Příjezd malinko chaotický. Do Berlína je zpoždění a další vlak na Hamburk pojedou o hodinu později. Ale počkal na nás. Koukám, že do Wittenberge je to 126 km a v prospektu stojí, že to ujedeme za 33 minut. Není možná. A opravdu, vlak jede 230 km/h. Na nádraží mě hledají dvě brigádnice a najdou mě. Krásný byt. Načež dostanu SMS, že umřel Michael v Berlíně. Jdu do hospody Dreyer a hostinský mě nechá zavolat ze svého handy do Berlína černé vdově. Christiane už pohřbívá druhého manžela. Vypadá to, že do Prahy z mého roamingu se volá snadněji. Kořalka, pivo, kořalka, pivo. Sednu si k pamětníkovi, 82, a říkám mu, že knihou mého dětství bylo Mein Weg nach Scapa Flow. Lekne se a odchází. Můj ponorkový kapitán Günther Prien vyplouval z Kielu.

11/6 Saskia se mnou jde koupit mobilcom, půl hodiny posloucháme geniálního prodavače, Inda. Potom mi to ona převysvětluje na lavičce před kavárnou. Myslím, že se bojí se mnou domů. Bodejť by ne, být její otec, taky bych ji s takovým chlapem nepustil. Včera jsem jí vnucoval fernet, málem z toho vrhla. Říkám jí, že Seifert, její jmenovec, dostal Nobelovu cenu a komunisti si s tím nevěděli rady. Teď jsem to doma zapojil a snažím se psát. Cursor přeskakuje na horní řádky. Nejsem schopen se dostat do pošty. Stal jste se obětí počítačové kriminality. Zjišťuji, že jsem si nepřivezl škrabku na brambory a zeleninu. Jinak je v kuchyni všechno. Vařím polívku a zdá se, že hamburské hovězí je z lepších krav. Tady, víc než v Berlíně, vidím, jak je Německo bohaté, jak jsou ti lidé milí a jak je tu bezpečno. V čem nás to vychovali? Na předsudky se vysrat. Mladé už tohle nebolí. Ovšem ten štěbetavý Ind v obrovském elektroshopu mě znovu znejistil ohledně smyslu psaní. Tihle mladí věru knížky nepotřebují. Přitom jsou všeho potřebného tak samozřejmě znalí. On svou práci dělá s opravdovým nadšením. Můj byt je krásný, šedesát metrů čtverečních: pokoj, ložnice, kuchyň. Dlouhá chodba, malý záchod s umyvadlem a sprchou. Ve čtvrti jsou domy anglického regentství, severoněmecká neomítnutá cihla. Za rohem vede arterie Ludwig-Erhard-Str., ale tady není nic slyšet. V koupelně je květináč s pažitkou. Řekl jsem Antje, že u nás tomu říkáme šnytlik, ona že oni schnittlauch. Discount potraviny Nette. K nevíře, že tu nejsou všudypřítomné vietnamské večerky, natož supermarket na každém rohu. Bohatí mladí úředníci svačí venku u drahých kavárenských stolků. Všem je dobře. Chci nasát dobrotu. Tudíž vařím na malém ohni, neboť vývar, pravá polévka má lehce bublat – mižoté, žádný papiňák. Když jsem si šel do koupelny ten šnytlik uříznout, zjistil jsem, že je z umělé hmoty. Jediné, co je špatné je zákaz kouření. Chodím před barák a představuji si přitom, že polévka přetekla, přišla bouře v spěchu (ostatně ráno přšelo, jsme u moře), dům vyhoří nebo něco, a krásná Lucie mě zabije.

V ulici stojí auta: volvo, VW polo, audi, clio, bavorák, taxi mercedes a rozkošná replika quintocenta. Později vidím i octavii. U Dreyera venku sedí rozšafný řidič v bílé košili a černé vestičce, bříško, právě zaparkoval a zapaluje si cigaretu k pivu. Přejde mladý pár, rozmlouvají, připadají mi dospělejší, než jsem sám. Jsou tady doma. Všem lidem okolo je všechno samozřejmé, vyznají se, já ne. A není to jen proto, že jsem v cizím městě. Jestli

já vůbec patřím do tohoto světa. Nic mi nejde, ani ten blbej počítač, už se zase nemůžu dostat na internet. Jsem furt offline, se vším všudy. Michael umřel, v poslední době se to množí. Napadá mě teta Vopavová. Pár dní před smrtí poslala dopis pro nějaké staré přátele v Německu, abych ho přeložil. Psala hrozně hezky, možná už věděla. Nakonec se už nebudu smrti bát. Jednou mi nějaký stařec u Pinkasů říkal, že má všechny vrstevníky mrtvé; vypadal, že se na ně těší. Přišlo mi nepatřičné, že jsem u toho stolu s nelegitimní kamarádkou, u takové vážnosti má být člověk s manželkou. Sentimentalia je snad nejhorší vlastnost, sentimentální jsou i/hlavně vrazi a kurvy. A netrpělivost, to říkal Kafka. Ne že by Franz nebyl sentimentální. Ne že by byl šťastný. Vždycky jsem si myslel, že moje jediná pověřivost – nepsat černou propisovačkou a vyhledat rychle druhou straku, když se objeví ta první – je pro legraci a přináší jen malou smůlu. Nuže tahle, v Elsterwerdě, přinesla rovnou švagří smrt. Jenomže, nečekals to? Ostatně kde jsou hamburské straky? Každá kromě té první jediné by nesla štěstí. Napadlo mě, že znám dva devadesátníky – D-ze a Rybára. D-ze nemám rád, i když jsem mu dobře přeložil knížku. Rybár mě vždycky trochu sral, ale mám ho rád. Vydával v Olympii tenisty a šachisty, 42 průvodců po Praze. Co až umřou? Zabolí mě? Zabolí mě ti dva chlapi stejně? Nezabolej mě ani trochu. Páni, jaká to tematika. Měl bych psát o něčem jiném. Už mi umřeli dva autoři: McCourt, a vlastně bratr autora, Tomáš Kolowrat. A Christopher Coe, na tu nemoc odlišně orientovaných. Ne že bych truchlil. Tak holt to chodí. Co ti mrtví při tsunami? Za každého vydej jednu kalorii a nic z tebe nezbyde.

Zur Gedenken an das Modehaus gebr. Robinsohn, das sich bis zu seiner Zerstoerung am 9/11 1938 in diesem Gabaude befand. 9/11 1988. Deska na baráku.

Kankánové smyčce nějaké operety Belle Epoque ještě netuší zákopy u Verdunu. Paní domácí mi nainstalovala rádio do kuchyně a na něm stanici Klasik; správně usoudila, že spisovatel chce zamyšlenou suitu. Počítač už blbne tak, že text mizí za levým obzorem. Akorát volala Lenka, že pohřeb bude v sobotu 19/6 v 11 hodin.

11/6 Kalné ráno, prší. E-mail od Lucie, že sedí v Norimberku na nádraží a přemýšlí. Byl by to docela název obrazu od nějakého Corota: „Lucie na nádraží v Norimberku přemýšlí“. Vystudovala

minnesang, vypadá jako modelka z červeného koberce v Cannes přitom je organizační kouzelnice. Vidím ji, která překračuje nějakého zkrouceného Polanského v záblescích fotoaparátů. Je půl deváté, e-mail se zase nechytá a řádky přeskakují. Včera jsem se díval na TV asi deset minut. Ulrich (49 roků) z bývalé NDR jde se svou stodesetikilovou manželkou koupit sexy-wäsche, aby se holka cítila líp a mohli si víc užít erotické zábavy. Reklama na pornoshop, majitelka má vrcholné pochopení pro dámy středního věku. Fakt síla, když se paní v tom prádélku vykutálí z kabinky. Věstonická Venuše z Popelčina oříšku. To není hororový kanál, to není Ein Kessel bunes. Krůta, která vykradla Labutí jezero. Jinak jsou to nejspíš hodní lidé. Mají se rádi. Takže si jdu číst Neblahého pana Hursta, kterého budu překládat, červená knihovna, ale aspoň s krásnými lidmi. Obavy z porušení copyrightu jdou tak daleko, že E. Annie Proulxová udává pro jistotu v acknowledgement i původ vtipu o Šustivém Péťovi, který si v její knize vypravují kovbojové. Za chvíli se bude na začátku každé knihy děkovat i autorům slabikáře. Dům naproti má secesní prvky, kovové balkony, v přízemí je design studio, majitel má krásného retrievera. Kouřím před domem, kolem projíždí soustředěná studentka na kole, levou rukou řídí, pravou mačká mobil. Rezavé dlouhé vlasy. Kolem prochází paní s tetováním na lýtku a hezky se usměje. Poslouchám Schumanna, včera hráli Josefa Suka a Debussyho.

Das Abstellen oder Anchiessen von Fahrrädern bzw. anderen Gegenständen ist untersagt. Bei Widerzuhalten wird kostenpflichtig entfernt. Naproti tomuto zábradlí u předzahrádky je stojánka na deset kol. Dvě z nich mohu použít. Kampaň ku zpochybnění Shakespearova autorství k jeho hrám a jejich připsání svému jmenovci Francisovi spustila víc než kdo jiný Delia Baconová. Je známá bizarní událostí, když se jako dobrovolná vystěhovalkyně z Ameriky do Anglie zavřela přes noc v kostele sv. Trojice ve Stratfordu nad Avonou a doufala, že sebere odvahu k tomu otevřít hrob, a že najde listiny dokazující, že nájemník rakve je podvodník. Ale nakonec se polekala. Posléze ji synovec odvezl zpět do Ameriky a umístil v blázinci, kde zemřela.

Její předchozí život sliboval lepší vyhlídky. Narodila se v hraničářském srubu roku 1811 a prokazovala všestranný talent. V patnácti byla učitelkou, v jednadvaceti porazila v literární povídkové soutěži E.A. Poea, přednášela nejrůznější obory a napsala politické drama se shakespearovskými názvuky pro herečku Ellen Treeovou. Ale

její fascinace Shakespearem přerostla v posedlost. Nemohla pochopit rozpor mezi pustou skutečností jeho života a nevysvětlitelnou kvalitou jeho díla.

Freud, když viděl v Londýně Shakespearův portrét od Chandose, prohlásil, že vypadá naprosto neanglicky a vyjádřil myšlenku, že pocházel z Francie a jmenoval se Jacques Pierre. A Mark Twain byl přesvědčen, že takové dílo musel napsat někdo, kdo procestoval Itálii. Zdá se, že mu tentokrát scházel smysl pro humor.

V brněnské zoo si velbloud při páření zlomil páteř a musel být utracen. Sen o obrovské výkladní skříni v džungli. Opouštíme poslední degenerované či spíše nevyvinuté divochy na hlinité silnici pod loubím přerostlých stromů a lián a zabočíme na kolmou pěšinu, jakousi myší díru zanesenou smetím. Vynoříme se před velkou barevnou výlohou, v níž jsou seřazena sedadla mezi stupňovitými regály až ke stropu se zbožím v nákupních uličkách. Přivítá nás a provádí nahoru dolů kolem regálů upravená žena neurčitého věku s přišpendleným úsměvem a ukazuje nám na grafech označujících zlevnění, jakou kdo má šanci na výhodný nákup a na přežití. Většina má 100%, ale pro mě platí červené číslo 87%, jež značí podíl mých předem odepsaných nadějí. Zbýlých 13%, říká mi žena, se odečítá také, jako případnost očistce, který mě čeká časem, až všechny provede (nijak to nespěchá a smrt je téměř jistá). Ten se nachází v jezeře bahna nebo lávy, o němž budu informován později. Teď se tedy věnuje ostatním, předvádí jim nákupní regály a místa k sezení a oni se s úsměvem jako má ona a s naprostým nezájmem k nám předem odsouzeným, na které zbyla místa dole, okouzleně usazují po celé výšce a šířce zbožím zavaleného hlediště.

Chtěl bych odejít, i když tuším, že venku je po stranách supermarketu jenom místo pro další zboží, cestička zpátky na silnici s divochy je zatarasená. Přímo před obrovskou výlohou není nic než cesta doleva a doprava, výhled není potřeba. Důležité pro ty lidi v marketu/akváriu je být vidět a nakupovat. Dveře nejbližší sedadlům dole pro ty, kteří se v systému slev neosvědčili – červená procenta jsou odebrané body k přežití – jde ta nevzrušeně usměvavá paní zamknout. Nenápadně se chci přesunout ke dveřím vlevo, které jsou zdánlivě nehlídané a venku svítí slunce, a rád bych jimi vyšel ven, kde stejně tuším jen malou naději, ale ony se zužují,

samy zaklapnou a já vím, že jsou také zamčené resp. kdybych jimi prošel, nesměl bych jít doleva z dohledu té výlohy k zasekané pěšině, kterou jsme přišli, nýbrž k nákladové ploše vpravo, a musel bych tudíž přejít kolem celé té výlohy před zraky nakupujících, kteří by si mě stejně asi nevšimli, zaujati zbožím, ale jistě bych neunikl zrakům té manažerky, která nepochybně vládne elektronickým mečem, jímž by mě dohnala přes sklo, zneškodnila i mimo tu výlohu s barevným zbožím, a přišel bych tak i o tu chabou naději očištění, kromě níž v celém tom obrazu není nic než nesrozumitelná, nepropustná džungle. Jen Acapulco bez moře a bez výhledu, zleva zprava zezadu džungle, zepředu oslnění a uvnitř zboží, v němž uvízli nakupující se 100% šancí na přežití, ale bez touhy z ní vyjít, a kolem pustina, do níž se odvážit znamená něco horšího než smrt. Žijí v ní mihnuvší se, plaší a negramotní nakladači podobní makakům, kteří potajmu zámek zásobují a zase mizejí v listoví, sami nepřislušní k tomu účastnit se konzumu uvnitř. A uvnitř se věru konzumuje. Je tu řada obslužných pultů se stejně barevným jídlem, lidé si ho dopřávají, děti štěbetají. Jen já a snad někdo, kdo stejně jako já si zahrává s myšlenkou odejít, uvízneme v těch snad dosud otevřených dveřích na konci snu, které se tak zmenšily, a zřejmě nemůžeme tam ani zpátky.

U Dreyera visí na oknech černé pleny. Nejspíš kvůli fotbalovým přenosům. Začíná MS v Jižní Africe. V rádiu hraje Largo od Haydna. Kdykoli ohlásí Endéer, což značí Nord-Deutsche-Rundfunk, leknu se, že vyleze Honecker nebo tři dialektici z Kessel bunt; Jiří Korn. Neuvěřitelné, jak často hraje Dvořák,

Schweik it Easy. Koncepce románu sestává ze tří časových a stylistických rovin, jež nicméně prokazují jednotu struktury pohanských slavností v různých dobách. Je tu základní situace těsně po II. sv. válce. Můj hrdina z Karlových Varů musel sloužit ve Wehrmachtu, nyní se nalézá v americkém zajateckém táboře, ale vyžadají si ho ruští filmaři k falešnému „osvobození“ rakví Goetheho a Schillera v US okupační zóně, jež má připadnout komunistickému východnímu Německu. Je spíš Čech, ale má teutonský ksicht, a gruzínskému režisérovi se líbí. Tento propagandistický dokument se opravdu natočil. Následuje rituální mejdan, dotočná spojeneckých vojsk s výrazně promiskuitní konotací. Napůl svobodný zajatec odjíždí s kamarádem do Karlsbádu a chce odvézt školní lásku na západ.

Ta odmítá.

Spojení s filmem se mu vyplatí, vrací se domů jako průvodce západoněmecké producentky, znovu se setkává s Marií při tupém festivalu, jenž deklaruje komunistickou diktaturu, profízlované slavnosti prokazují prázdnotu režimu.

Pátrá po předcích v archívu, zjišťuje překvapivé příbuzenské svazky, které se utvořily na konci 18. století při tzv. pastorále/schäferspiele, kdy se šlechta převlékala za sedláky, pytláci za hajné.

Třetí část knihy probíhá v době normalizace po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy. Společenský zmar ilustruje pokleslá kultura a bezvýchodnost mládeže. Její zábavy ovšem mají vyšší úroveň, byť podbarvenou cynismem doby a výsměchem režimu. Ne že by západ byl o moc kulturnější, pobratim Ingo, který přijede na návštěvu, je typem hormonálního nedostačivce, ve kterém přebývá křivý atavismus degenerované šlechty. Německý veterán a filmař věří, že pražské dítě je jeho. Situace se pro chlapce vyhroťí, když se celkem logicky ocitne za hranou komunistické zákonnosti a biologicky volí německví. Překvapivý závěr má opět oporu v událostech, které se v Praze opravdu staly a byly výsměchem nesmyslně opresivního systému.

V jazykové rovině bylo důležité udržet adekvátní styl vyprávění příznačný pro jednotlivé doby. Nejlépe se to do daří u nejstarších slavností na louce před Českým domem a hotelem Pupp, kde se baví bezstarostné panstvo. Vytahovat jazyk na vyšší úroveň lze snadněji u vyšší společnosti, skýtá i potřebný odstup časový a obřadní. Ostatně, nejlepší prostor fabulaci skýtá historická fabulace. Kdo vyčítá Myslbekovi, že jeho Svatý Václav má skandinávské třmeny ze špatného století. V dalších dekádách poznamenaných policejní diktaturou si hrdinové musí ponechat slovník svobodných lidí, zároveň ale nevědět, že se dočkají konce starých časů, a ani nevědoucí autor toto nesmí prozradit.

Ironizace skutečnosti vede do lyrických odboček, které mají ozvláštňovat a přinášet humor. Asociační rozvíjení a aliterace se mohou zdát nadměrné, ale mě to baví; chci barevný obraz i za cenu abstrakce. Obsahy přestaly být subverzivní, je nutné cizelovat formu. Chci celé hrdiny, dost bylo pábitelů. Text je prostoupen reáliemi, které

mohou být některým pamětníkům samozřejmé. Pro neznalé musí mít jednotlivá fakta doby hodnotu, aniž by kniha byla vybavena vysvětlivkami. Ze Švejkových hospod toho také moc nezbylo.

12/6 Co je tu všude zeleně. Stromy, ptáčkové. Vzduch jiný než doma. Ve čtvrtém patře protějšího domu visí na balkoně žluté, zelené, červené, bílé a modré čtverce látky. Nejdřív jsem myslel, že je to prádlo, ale pak mi došlo, že je to duhové vyznání těch dvou hubených mládenců z designerského studia v přízemí. Zase se nemůžu připojit na internet.

Politická korektnost je horší než komunistická cenzura. Nelze říkat vždy pravdu, mohla by být škodlivá. Takové to bolševické cui bono. V Izraeli se nesmí hrát Wagner, v Čadu zase Gustav Mahler (a přitom je tam senzační filharmonie). Endéer hraje Monteverdiho, jednoho z prvních, kdo kolem roku 1600 komponoval opery. U nás obrozenci až o dvě stě let později. Mám raději hajzlábby než herce. Vykastrovaný Monteverdi se jmenoval Verdi.

Atletika? Kdo rozezná tu setinu vteřiny, o kterou je rychlejší nafetovaný sportovec před jiným, kterého ještě neodhalili? Marodka v Pompejích vedle veřejného domu, kde se ošetřovali pochroumané a vyčerpané pohlavní orgány. Kdybychom tvrdili, že všechny mýty, všechna zjevení všech náboženství, nejsou nic jiného než lži, jelikož víra v bohy, ať už byli jacíkoli, pohnula dějinami lidstva, nezbylo by nám než z toho vyvodit závěr, že po tisíciletí žijeme pod nadvládou falše. K tomuhle já říkám, že formální logika na život nestačí. Neberte lidem tohle paladium, když jim nedáte jiné. A tak nějak to říká Kafka: logika je neúprosná, ale touze žít neodolá, a to je bůh. Bolševici v podstatě říkali, že celé dějiny byly omyl, dokud se nepřestalo vykořisťovat. Oni ovšem nevykořisťovali, oni rovnou zotročovali. Odporná Čína se svojí třídou krutých manažerů s rudou knížkou.

Kain se zeptal Boha: Cožpak jsem strážcem svého bratra? Mělo to znamenat, že tím strážcem není ani být nemusí, ale nebyla to otázka položená v dobré víře.

Mentalita liberálního historika, který samozřejmostí věří, že minulost nemůže být změněna a že správná znalost historie je hodnotná. Bezprostředními nepřáteli pravdy, a tudíž také svobody

myšlení, jsou tiskoví a filmoví magnáti a byrokrati. Reakce nedůtklivého starce, otrávaného neposedným dítětem: Proč pořád musíš takhle poskakovat? Copak nemůžeš sedět klidně jako já? Svým způsobem má stařec pravdu, ale problém je v tom, že dítě cítí ve svých údech to, co již stařec ztratil. Tolstoj se dokázal zřít fyzického násilí a vidět, co s sebou přináší, ale nebyl schopen tolerance či pokory, a kdyby člověk nevěděl nic o jeho ostatních dílech, ... mohl by poznat jeho sklon k duchovní tyranii (neměl trpělivost na Shakespeara). Zlo je potrestáno, ale dobro není odměněno. Je důležité si uvědomit, že rozdíl mezi světcem a obyčejným člověkem je rozdíl v druhu a nikoli ve stupni. To znamená, že nelze považovat člověka za nedokonalou podobu světce.

13/6 Zvony sv. Michaela zvou k bohoslužbě. Je to tu protestantská čtvrť, ulice Pastorská, Martin Luther – ten má před kostelem sochu. Pod mrakem, poprchává. Maminka na kole veze spící dítě s hlavou zabořenou do jejích zad. Němci se chystají na úvodní zápas národního mančafu proti Austrálii. Chodí tu hodně turistů, na rozdíl od Prahy jsou to lidé z jiné části vlastní země.

Čeho se bát na onom světě? Peklo není a nebe může být v nejhorším případě nudné. Ďábel (čili opice boží) a jeho předkřesťanský souputník čert si dávno usekli ocas jako Trepifajxl. Něco tak nedotknutelného jako pyramidy nebo poezie staré Číny; život je absurdní může říct leda neznaboh; kdyby nebylo života, nemohl by být ani absurdní – kategorie lidských nálepek, které hledají/škatulkují podle vždy nedokonalého rozumu, a selhávají Život – tak to prostě je. Krutý i krásný, lidé trpí bez viny a v tom je spatřována absurdita? Ti nejlepší jsou první a záhy bráni na nebesa. Proč nebýt těch pár desítek let absurdní? Blbé slovo; ve skutečnosti si na tomhle světě ozkoušíme na chvíli peklo a zase se vrátíme mezi lenošící bohy. Život a my v něm jsme prostě jenom nedokonalí. Člověk by myslel, že když je tak slabý dolar, budou v Americe miliony zbídačelých lidí a burziáni skáčou z oken mrakodrapů. A oni se mají pořád líp. Kdo je v diaspoře, je profesní skupina. Každý je schopen nasát přibližně tolik štěstí, kolik je schopen snést bolesti. Sázka do loterie s možnou výhrou 50 milionů mě děsí. Co kdybych opravdu vyhrál? Očekává se, že takovou částku vrazím do domu, auta, cestování, uměleckého díla. Co kdybych ale pozval na Staromák 50 tisíc lidí a každému dal tisícorunu, aby deset minut skandovali: Já mám rád pornografii.

Úplně nejrady bych byl obyvatelem (vězněm?) na věži Bezdězu, nesměli by tam chodit turisti, na jeden rok; s takovým výhledem by se to psalo. Jiná budoucnost si možná žádá jinou minulost.

V přízemí protějšího domu myje prošedivělý muž s knírkem liknavě okno. Ráno do půl těla svlečený, potom si oblékne svetr. Hlavně promlouvá k sousedům, kteří chodí kolem, teď právě pohostil jednoho na nejistých nohách sklenkou čisté kořalky. Oba muži vypili na ex, opilec zdraví a jde dál. Večer začíná fotbal v půl deváté. Německý spisovatel Siegfried Lenz se v 84 letech oženil s dlouholetou přítelkyní své ženy. Kolem projíždí kolař ověšený nejrůznějšími vlaječkami, zvonci, péřovými prachovkami, že vypadá jako přerostlý kohout, který se vlní na kole. Na řídítkách cinkají a zvoní nejrůznější řehtačky a kravské zvonce. Nevypadá jako fotbalový fanoušek, spíš jako hippie, který se vyklubal po čtyřiceti letech z vejce hodně barevné slepice. Do jaké míry je tohle fandění vlastenectvím a do jaké novým skrytým německým nacionalismem, o tom je úvaha v rádiu. V parádní disciplinu se vyvinul i německý ženský fotbal.

Jdu do přístavu, vyplouvá obrovská mnohopatrová loď plná turistů. Silné remorkéry, boardwalky s hospodami, sjíždějí se mladí ověšení vlajkami ke sledování fotbalu na výstavišti. Obrovská socha Bismarcka v parku. Žula. Sv. Michel má věž vyšší než sv. Vít: 109 m, nahoru vede výtah. Zrovna tam vstupují hendikepovaní a oligofrenici. V roce 1750 uhodil do věže blesk. Nevidím ani barevné ani cikány. Jenom Turci. Paní mají burky, jezdí v autech. Později se dozvídám, že je tady hodně Ghaňanů, tedy hlavně Ašantů. Mobilcom není verfügbar.

Němci porázejí Austrálii 4:0, na Ludwig-Erhardt-Str. houkají auta vítězů. V TV dokumentu poráží Armin římské legie konzula Varra, Germáni se vydávají na vítězné tažení dějinami.

Literaturhaus, oběd s děvčaty, která se o mě tak starají. Konkrétně Saskia mi znovu pomůže s PC, ještě volám Štěpána do Prahy a on říká, ať nezadávám žádné heslo, a přeskakování řádek si dělám sám tím, že zavádím o polštářek, který nahrazuje myš. Ke stolu přichází i veselý pan Rainer Moritz, šéf hauzu, nejí, nemá tolik času, a říká, že se uvidíme na Lesungu. Na

druhý den je na NDR v rozpravě o knihách. Co číst o prázdninách.

Hraje Johann Venzeslas Kalivoda. Když jedete do Provence, vemte si s sebou francouzský román, na cestu ovšem takový, který nemá víc než 80-100 stránek.

16/6 Prezident Köhler se rozloučil mit den Soldaten der Bundeswehr beim grossen Zapfenstreich (čepobití – krásné slovo, které si pamatuju z vojny); also hat sich verabschiedet an der Zeremonie. Měl nějaké neúnosné výroky ohledně nasazení německých jednotek v zahraničí. Mohl to ustát, ale má charakter. Nejslabší zápas MS Nový Zéland vers. Slovensko. Bratříčci dostali vyrovnávací gól v 93. minutě. Brazílci měli co dělat se Severní Koreou. Nemohu najít německou abecedu na klávesnici, takže píšu –ss-, kde by mělo být to krásné babské písmeno ze středověku. Obama zavede nucenou správu/Treuhand na BP, ropa furt teče do moře. Geiselnahme/vzetí rukojmí v lipské bance blutlos/bez krveprolití. Wetter: den ganzen Tag sonnig und trocken. Hraje barokní Zelenka. Věru, kromě Mozarta a Schumanna, který má dvoustleté výročí, hrají v NDR Klasik ponejvíč Čechy. Tady jsem teprve hrdý na svůj národ, na to 19. století, co všechno ti kramáři, kantoři a zchudlí šlechtici dokázali připravit. A naše opomíjená katolická církev, které všelijací Jiráskové a Masaryci nasazovali psí hlavu. A kamarádi bolševici. V Hamburku je plno aut, ale žádné zácpy. Socha Citronové Lotte, variace naší Babičky rozdávala chudákům jižní ovoce. Hodil by se sem Kaplického blob. Letná necht zůstane bez komerčního využití. Myslím si, že ten uchovalý krasavec s těhotnou mladou lasičkou svým obdivovatelům učaroval. A Böhmovy tanečky a vytáčky? Ať už ho vyhodí z radničního okna.

Moje tramvajenka platí i na ferry po přístavu. Je slunečný den, Švýcaři pod Otmarem Hitzfeldem porazili senzačně Španělsko a já se vezu širokým Labem k tušenému moři, přístav musí generovat větší HDP než celé Česko. Stotunové jeřáby, obrovské, zřejmě potopné a zase hydraulizované/ dehydratované doky, v nich zámořské lodi, černá ponorka, parník Louisiana Star jako z Huckleberryho Finna. Píšu pohled Richardovi. U sv. Michala pak kupuji známku v automatu. Pořád se nevrhám na závěrečné kapitoly Schweik it Easy, nýbrž se nimrám v textu těch předchozích, ale tak to má být: vytahovat předešlé na vyšší úroveň, jak říká Nabokov. Těžko bych našel hezčí město a roční dobu pro psací pobyt. Všichni lidé jako by byli na dovolené, a přitom pracují. Pracují rádi a všechno je jim jasné. Mně ne, ale cítím se dobře.

Obětavá mecenáška a vlastenka Ivana Trumповá plánuje citlivý zásah do malostranského břehu, kde chce postavit dvojitý družební mrakodrap na paměť obětem 9/11; horizont města tím neutrpí, věže nepřesáhnou výšku 300 metrů a vzhledem k tomu, že Ground Zero bude na Kampě (kde už se akčně vyřádil Tom Cruise v Mission Impossible), budou přesně lícovat se špičkou Petřínské rozhledny a zároveň fungovat jako protivzdušná základna obranných hlavíc-dvojčat proti venezuelským raketám.

Koupil jsem si jízdenku do Berlína.

18/6 Pod mrakem. Německo čeká zápas se Srbskem. Olie Kahn je moc příjemný, hezký a chytrý komentátor z Jižní Afriky. Mluví ve dvojici se ženou, ostatní dvojice jsou mužské. V Utahu popraven vrah salvou popravčí čety. Prý je mrtvý dřív, než uslyší výstřely. Koukám do e-mailu: fenka Heleny Vondráčkové má konečně kde spát. Hned jsem klidnější. Jedno pivo s bezdomovci v parčíku. Upřímní lidé. Němci pukli se Srbskem, oni jsou skoro veselí, říkají, že to není národní mančaft. Co mají říkat Francouzi, tam hraje celá Afrika. Hrdost po vítězství nad Austrálií je pryč.

23/6 Po pohřbu a po literárním večeru. Přišli i Harmsovi z Brém. Těžko jsem se vzpamatovával z Leichenschmausu, jakési pohřební pizze s následným pitím. Pořád to vydýchávám. Koukám do knihy, třetí část dá ještě práci. Je to přecpaný, zbytečně politický. Moje dobrodějka dnes zkouší na další večer v Hausu.

24/6 Už K.H. Mácha, K.H. Borovský a K.H. Frank tvrdili, že Štajeráci jsou největší blbci. Jeden je guvernérem v Kalifornii a ukazovali ho v TV v plavkách, jak se mu ty svaly mění v hroudy ledkového substrátu. Německo stálo před Stalingradem, tentokrát se to jmenovalo Ghana, čili Sieg oder Ghanichst. Zachránil je Turek, protože Miro Klose je vykartovanej (to by byl zas Polák) a Teutoni jdou do osmifinále proti Anglii. Západní Afriku už dobyli zpátky. Má to samozřejmě důsledky, celé město chlastá a Češi nezůstanou pozadu. Nejprve jdeme na vernisáž českých architektů, roztomilý honorární konzul pan Beouie, osmdesátiletý šlechtic, přítel Schwarzenberka, lépe oholený než já. Načež jdeme s dámami, konkrétně s Ullou-moje branická sousedka a veteránka Luftwaffe, a s omamnou Lucy (herein after called LSD) ke mně, koukáme na ten fotbal, přijdou architekti/sochaři,

táhneme s nimi na Reprobán a rozhodně neděláme ostudu. Vypadá to, že kurvy dneska nebudou mít práci. Je tu spousta bezplatnejch holek. Němci slaví. Připadám si jako infantilní fotr, když trsám s mladejma, a dokonce mi dýdžej vyhrabal Rolling Stones. S Lucy, tedy s Elesdý, se shodneme na tom, že Kulínský toho ty holky hodně naučil. Ovšem musím se dát dohromady, večer přijede Olina.

Obchodník s papírem ho dováží z Větřní, bavíme se o hrdinných kapitánech. Italský hospodský honí zloděje a hází po něm krabicový džus. Paní bezdomovkyně mě osloví úplně samozřejmě jako svého člověka a bez úvodu říká, že největší grázl je Genscher, protože do Spolkové republiky natahal, Italy, Stasi a zločin. Že jí osobně zničil život. Bráním ministra s tím, že nám na východě přinesl svobodu. Sama vypadá dost italsky a popleteně odchází. Třeba má pravdu. Kdo zná všechny ty nitky v pozadí?

Prag – Hamburg II. Džej Bí Foerster – eine musikalisch-literarische Soiree mit Olga Černá (Gesang), Matthias Veit (Klavier) und Rudolf Pellar (Rezitation) – doyen pražských překladatelů s nízko položeným barytonem, nestárnoucí hlasivky. Muž, jenž zpíval se Spirituál Kvintetem a Karlem Vlachem. Moderuje Lucie Černoouzová. Foerster se přátelil s Gustavem Mahlerem, jehož tatínek vydatně páčil kořalku v Jihlavě. Syn abstinent z toho bral hodiny klavíru. Láska prochází žaludkem, nebo játry.

25/6 20. výročí družby Hamburk-Praha v honosných sálech radnice. Mluví starosta, tedy zemský hejtman, český velvyslanec, vidím znovu tváře obchodníků a logistů/rejdařských lobistů (přitáhl jsem do Štětína největší loď, jaké tam kdy kotvily), dále kontoverzní zjevy spojované s neprůhlednými aktivitami na pražském magistrátě, abych to řekl investigativně. Tady si vzpomenu na babku ze včerejška, neboť Genscherovi tu je vzdávána čest, on to byl, kdo spojil sesterská města, „jejichž přátelství se zazelenalo jako krásný dvacetiletý strom.“ Jediný vtíp řekl náš radní, když nabídl pomoc při případných záplavách v Hamburku, neboť máme zkušenosti z roku 2002. Zřejmě bychom jim poslali letního primátora Igora Němce na parníku Primátor Dittrich, aby odvezl milion dvacetitunových kontejnerů. A zase raut bez kouření. Architekt, který s námi byl na Reprobánu po fotbale, říká, že tam byli včera znovu. Moje sudičky, Antje a Saskia, musí do Literaturhausu, ještě všechno připravit ke čtení

Christy Wolfové na večer. Je vyprodáno. Jdeme s Olinou podél Alsteru, spatřím planetárium, ale při bližším pohledu je to mešita. „Domnívám se, že neexistuje žádný osobní bůh, ani život po smrti; že jediné, oč stojí usilovat, je svoboda být sám sobě upřímný, tj. čest.“

Tak začínají Deníky Susan Sontagové 1947-1963, Carl Hanser Verlag 2010. Zním pár takových, kteří s podobným přesvědčením dostali doživotí. Kolikrát už jsme slyšeli slovo svoboda. Nebo že nějaká pravda vítězí. Mám radši Dostojevského.

26/6 Christa měla úspěch, mluvila suverénně, hlásí Endéer. „Freudův kabát“ je směs esejů, deníku a románu, psaná z Kalifornie o Německu. V debatě přesvědčivá. Mladické pochybení nikdo nepřipomněl. Ráno ji pak opakují na NDR, mluví chraplavě, rezignovaně až tragicky, zmiňuje zkušenost se Španělskou občanskou válkou, odkazy na Thomase Manna (nehnutelná věž na niž nelze sáhnout; ano, věž konvencionality). Tihleti autoři svědomí národa... Osobně si myslím, že biografie mají sklon sklouzávat k nižším literaturám, jakými bývají deníky, politické programy, cestopisy, chorobopisy, kuchařky, regionální literatura a nápisy v Pompejích či na záchodcích.

Umění nemá skákat na barikády. Poslední, co jsem viděl před probuzením, byla obrovská sojka, spíše jestřáb, nořící zobák do krku těžké sovy v zakadřeném hnízdě ve vidlici kaštanu, kde měla mladé. Nořila ho jaksi pracovně a s citem, sova byla jako v transu. Když už bylo marné se bránit, tvářila se zamilovaně.

Výlet do Travemünde. Vlák končí na pláži, tisíce lidí, joggeři, kolaři, pejskové, ale koupe se jen jedna holčička. Emblematické koše-sedačky na písku. Chvílemi fouká studený vítr. Jdeme přes Skandinávské nábřeží na stanici vlaku, jedeme do města Lübecku a tady vidíme v kostce celou severoněmeckou architekturu – backsteinové/cihlové domy a obrovské katedrály. Dnes večer bude večer kostelů, všude roztahují akustické plachty – jsme v hansovním městě – a připravují se řady sedadel na koncert. Lodě byly kutry, galeaty, koggy, plavidlo Hanse Stertebekera, piráta lidumila. Značková cukrárna, nakupují i Italové. Brána k vodní pevnosti, historickému srdci města, sestávající ze dvou mohutných věží, slavný symbol města. Trave jsou kanály, po nichž jezdí lodi. Udělá se horko. Nastoupíme do vlaku IC - chyba, máme regionální lístek a musíme dopláct 13,60. Lunety na hamburské radnici představovaly hansovní města, mezi něž patřil i Königsburg, založený Přemyslem Otakarem, nyní nenávratný Kaliningrad. Ostatně

okupační zóny jsou rozmazané, slyšíme ruštinu (kartoška – mjaso sjela naša koška) jako v Praze, nad Hansou visí prapor Sankt Leninsburgu.

Večer podá tým USA heroický výkon proti Ghaně, v hledišti Bill Clinton s Mickem Jaggerem. Odcházejí poraženi, ale nezlomeni.

Sen o velkém pohřebním autu, které uhání dlouhou lesní, ale asfaltovanou cestou celé kilometry; proč musí nebožtík podstoupit takovou štrapáci, jde snad o válku pohřebních služeb; na hlavní/okresní silnici čekají ozbrojenci konkurence; neřeknu, kdyby vezli hajného skonavšího ve výkonu služby, ale tato limuzína-kombi jede z města do města; válčí i hřbitovy, válčí i krematoria.

Básnická střeva jsou slepá – slepé uličky. Chybná představivost, zejména o budoucnosti, je ta nejhorší. Kriminál přežije nejlépe primitiv. Typ inteligentní alkoholičky nemá šanci. Říkalo se o ní hezká a jedním dechem se dodávalo blbá.

27/6 Dánský námořnický ev.-luth. kostel podléhá biskupu v Kodani. Kein Mensch ist illegal - nápis na domě v přístavu. V Německu je milion nelegálních přistěhovalců, teď o tom běží hraný film s chilskou herečkou, jež má to štěstí, že je tady legálně. Das spektakulärste Musical unserer Zeit – Tarzan. Neděle, jdeme na Fischmarkt, obrovské tržiště na nábřeží pod širým nebem. V secesní litinové/ocelové hale hrají Die Oldies & Party Band, pět padesátníků v černém. Starý fláky – Chuck Berry, Back in the USSR atd. Určitě bych se dočkal Rolling Stones, kdyby mě Olina netáhla dál. Stánky s pivem; zejména ti, co přišli rovnou z Repobánu už se potácejí takhle po ránu. Uprostřed tančí kolem stařecké hole kulatá, kulhavá pětasedmdesátiletá paní v bílém kostýmu s květinou a na hlavě má jakousi mnohabarevnou kreaci připomínající papouška. Takhle bych mohl dopadnout - dohánět (ne)šťastné mládí na Rolling Stones a upadnout. Paní se vnucuje mladý opilec s kelímkem piva. Z parketu neslezou tři pětapadesátnice, které nezapomněly gesta diluviálních diskoték a bigbítů. Dva asteničtí schwullie/kvéčka, jak by řekl Serge Butko-Q, který ví, co je korektní. Jiní by to řekli jinak. Jsou do sebe přisátí očima, jimiž se hypnotizují z pěti centimetrů. V hale a na galeriích stojí, sedí a pije tisíc lidí hned po ránu. Venku předvádějí prodejní divadlo obchodníci s rybami na kilometrové promenádě. Kupte si tlustého uzeneho úhoře

a dostanete kilo dalších ryb navíc. To samé s čokoládou a ovocem. Jenom ne oděvy. Trhu využívají drahé butiky a blbé tričko stojí pořád patnáct euro. Zakotvená sovětská ponorka-muzeum U-434 s bílým medvědem na věži.

Výlet férou, na niž platí tramvajenka, jedu s Olinou potřetí. Bohatství vilové čtvrti nad přístavem. Proč se ti Němci od nás nedali kolonizovat? V devátém století jsme byli v Šlesvicku-Holštýnsku, vlastně v Dánsku, ale museli jsme couvnout a jen tak se zachránit. Zbylí polabští Slovani nepřijali křesťanství a jak známo, markýz Gero takes no prisoners. Proč Smetana nedopsal Vltavu až do Hamburku, proč si neodpustil Čertovu stěnu, která se stejně nehraje? V Mělníku je řeka delší a má víc vody. A my bychom tak mohli někdejší gebíty a gebíry získat mírovou cestou, cestou kulturní okupace. Kdybych se vrátil k právní praxi, inicioval bych novelu Zákona o pohřebnictví v tom smyslu, že by byly dotované rozptylové řeky spíš než rozptylové loučky – stát by přispíval pozůstalým na parník.

V poledne jede po Ludwig-Erhard kolona motorek. Co kolona! Jedou hodinu a jsou jich tisíce. Randál. Všichni ostatní musejí čekat. Ráno proběhl maraton, ale ten se skromně a tiše krčil u řeky. Tihle budí nějaké temné atavismy, řítí se stopadesátkou a policie jim dělá cestu. Valí se adrenalin, cválají koňské síly, věčná puberta, decibely a svaly. Mohli by se plnou rychlostí narvat do průvodu Gay Parade, jenž dole roztahuje duhové prapory, a touto explozí dvou podkritických množství menšinově orientovaných, kterých nekriticky až krizově přibývá, by došlo k velkému třesku, z něhož by vznikl nepopsatelný nový mutant zítřka, který se rozmnožuje adopcí a anaboliky.

Třetí díl učebnice Der, die, das z roku 1970, limitující mou německou gramatiku, obsahuje kromě roztomilých textů o zvýšení produkce v Leuna Werke a mírových setkáních i ukázkou z trilogie Příbuzní a známí od hamburského spisovatele Willi Bredela, který v ní vytvořil kroniku německého dělnického hnutí. Konkrétně se jedná o návštěvu divadla na Spielbuden Platz, součásti Sankt Pauli, což byla scéna výrazně lidová, diváky byli námořníci, dělníci z přístavu, obchodníci s rybami a kramáři, a hráli tu hlavně frašky v hamburském Platt dialektu, drsné, svérázné a zdravé řeči. Většinou prosté hry, ve kterých lotr vždycky odejde s výpraskem, zatímco chudá nevinná bude vysvobozena a povýšena. Jednou napadlo intendanta nastudovat

Fausta a došlo ke skandální události, která se stala precedentem vítězství lidu nad klasikem. Když chtěl Dr. Faust se svým čertovským druhem prásknout do bot a Markétku nachat v krimu, začalo se publikum bouřit. Datt is Mumpitz! = Das ist Unsinn! Heiroduen sall he se! = Heiraten soll er sie! Her mit denn Doktor '...dem... Dat sünd nur Utreden! = Das sind nur Ausereden! Etc. Randál byl tak obrovský, že režisér musel hru během představení změnit a ty dva předčasně oženit na forbíně. Herci pak dostali úhoře, doutníky a pugét květin. Hostinský z Finkenstrasse zaplatil všem pivo. Od té doby se drama hrálo s novým koncem. Nevím, jestli se tenhle dialekt ještě používá, ale na Reprobánu to vypadá určitě jinak. Konkrétně tento večer, kdy Němci porazili Angličany 4:1, svět se přestal točit, a poprvé vidím zácpu vyzdobených aut. Diváci v hledišti oblečení do uniforem RAF z Bitvy o Anglii 1940 jsou schlíplí jako zmoklé slepice. Rokenrolová tvář Micka Jaggera v čestné lóži se ještě víc propadla dovnitř. Reprobán je větší než Václavák a pořád je tu rumraj, ale dnes je tady peklo na prázdninách. Uširvoucí jihoafrické trouby. Apokalyptická architektura bordelů a řvoucích diskoték. Ryčné dupárny, chřtány vlhkého hříchu. Všichni v různém stupni opilosti. Koupiš tady marunu a hlavně haš. Skupinky jubilantů se potácejí po chodníku, po silnici (pro auta dnes zavřeno). Mezi barevnou mládeží spí vytrvalí kariérní opilci, holky si vybírají obvykle muže ve dvojicích středního věku zpitomělé silnými nápoji, přistupují k nim a lákají k rozkošem. Na rohu postávají mladí policisté, veselí, často dívky, s helmami v rukou. Přinejmenším do devíti hodin nezasahovali. Lidi nejsou agresivní, jenom já, když mě chce prodavačka upřít, že jsem platil padesátkou za láhev vína, a vrátit míň.

Bůh neexistuje a může si za to sám. Slováci prohráli s Holandskem 1:2. Olina odjela. Vyprala a sestavila lux. Prozradila mi tajemství, které jsem dosud neznal. Svíčky zbavují místnost cigaretového kouře. Proto jsou večere při svíčkách. Takovou jsem jí už dlouho neposkytl. V mé samošce mají po několika dnech to dobré polévkové maso, ale já tu mám ještě dost jiných ingrediencí, a kupuji jenom pití. Už i tahle prodavačka mi chtěla upřít deset euro. Teprve jsme se dočetli, že smetí se vyhazuje v sousedním domě 7a. To ráno udělám, je tu páchnoucí pytlík se zbytky včerejší ryby z trhu.

Co právě vyšlo: Benjamin Stein: Die Lainwand, Verlag C.H. Becka
Tim Pilcher: Erotische Comics. Das Beste aus zwei Jahrhunderten. Mit 400 farbigen Abbildungen. Knesebeck-Verlag, Muenchen

Hans Joachim Schaedlich: Kokoschins Reise. Rowohlt
Brigitte Reimann: Ankunft im Alltag, Aufbau Verlag

Krystalický kýč Ty Lesovské stráně (Zdena Sulanová, panenská čistota) začíná stejným hudebním motivem jako Lily Marlén.

LILY MARLENE

Vor der Kaserne
Vor dem grossen Tor
Stand eine Laterne
Und steht sie noch davor
So woll'n wir uns da wieder seh'n
Wie einst Lily Marlene, wir einst Lily Marlene

(Hans Leip/Norbert Schultze)
zpívala Lale Anderson – 1937

To jsem si zpíval naposled před rokem s Jardou Hrbkem, spolužákem z první třídy, v hospodě U Rudolfiny. Byl to největší znalec válečné historie, poradce filmařů a vedl dějepisný ústav. Loni v dubnu předčasně umřel. Ještě mu dlužím sedm stovek. Možná je propiju s vdovou, až přijde do hospody, ale to by mohla být nuda. Písnička se hrála za války na obou stranách fronty.

Aspoň jednu neřest si má člověk odpustit. Krutí mexičtí narkobaroni s pektorálním křížem se třikrát denně modlí a chodí do kostela. Pravda, někdy tam zastřelí arcibiskupa, jako nedávno v Kostarice. Národní identita stojí na průměrných autorech jako Jirásek nebo Sienkiewicz, i když Staré pověsti české jsou hezké, přesto mám radši Vančuru.

Tvůrčí stipendium plní svoji funkci. Nemusím vydělávat, nejsem svázan rodinným rytmem, jsem v novém, podnětném prostředí (až na to hřeším; měl bych psát víc). Člověk jenom v novém bytě neví, kde co má. Kde mám zrovna mobil? Kde brejle? Tužku, aby byla při ruce, a kus papíru. Protože každé zapnutí počítače přináší jistý nátlak a rutinu, která svědčí i nesvědčí úplně svobodnému psaní. Organizace bytu, rafinované kouření a větrání místa, kde je zakázáno kouřit, pití, které přináší inspiraci ale ještě ne opilost, to všechno se v nových podmínkách pomaleji usazuje. Vařím si spíš, jako kouřím. Kvůli dennímu rytmu. Užitečná

doplňková činnost, ale stejně vím, že se flákám. Vydržel bych tady o měsíc déle.

Zum Tier herabsinken – klesnout na úroveň zvířete. Čeština je sice slovanský jazyk, ale většinu obrátů má z němčiny, jakož i spoustu řemeslnické terminologie. Republika ukradla v roce 1920 německá divadla a čechoslovakismus vehnal naše Němce do náruče Henleinovi. Angie, ah Angie, when will those dark clouds disappear? A na ta slova složila Angela Merkelová přísahu v Bundestagu.

Nevěřím na takové ty legendy, že se Hašek ráno vyhrabal z bezvědomí a z uhláku vytáhl opilecký záznam (Jezdec na uhláku byl stejný ročník) „superarbitrován pro blbost,“ a pak už to jelo samo. Nadřel se na tom, uchlastal se, ale stálo to za to. Měl to lehčí. Byl homosexuál, a v té době se s tím musel tajit. Natož aby se s tím vytahoval, což je dnes u jistých literárů téměř podmínkou tvorby a hlavně možnosti publikování. Měl čas jenom na to. Novorozeně nechal v hospodě. Marcel Proust na svých nočních projížďkách Paříží zastavoval u bordelů, odkud si nechal vodit ty nejmladší kurvičky, kterým ve svém fiakru vyprávěl celou hodinu o opravdové lásce (k Andrému?). Platil jim ovšem podstatně víc než za fyzický výkon. Nechci psát z nouze ctnost. Nechci terapii. Tyhle věci mohou být inspirativní, mohou také člověka cele sežrat. Pamatuji se na první básničku ve slovenštině, kterou jsme četli v šesté třídě: Štefan Žáry: Kotva křídla; kéž bych si na ni vzpomněl.

V mé snové hospodě na Sázavě . Nejsou tu žádná auta, zato hodně lidí, a připomíná to první republiku. Ve vodě se ke mně hlasí dost velká želva jako dítě a chce, abych ji nosil. Nasadím si ji na hlavu a ona hřeje. Obcházím kolem vesnice, až nakonec říká: „Vodu!“ a pouštím ji zpátky do řeky pod jezem. Pak jdu do té hospody hledat černý batoh, není tam, výstup s majitelem, celá budova se mění ve velký sklad s agresivními mladíky i staříky, trénují kickbox, batoh nikde. V dalším snu na Floridě je také na ulicích sníh, ale písek na pláži je horký a lidé se koupou. Česká cestovní kancelář, kradu pastilky a vodičky značky Thymolin.

Čím vším se člověk musí živit, aby nebyl vázán v pevném, řekněme právnickém povolání: provádět americké turisty, kteří mají na kontě o šest nul víc, přičemž sám mám nulu absolutní – prý sudé číslo, a ani nevědí, kdo byl Franz Kafka. Tlumočit u soudu nigerijské pasáky, kteří nezaplatili alimony nějaké osmnáctileté

husičce, která se nechala zbouchnout. Překládat technické detaily počítačového bazmeku, kterému vůbec nerozumím; tlumočit svatby cizinců (ty mě baví); překládat dobré knížky za mizivé peníze, překládat rychleji mizerné knížky za stejné peníze, psát občas eseje, recenze a jinou nižší literaturu. Manuálně jsem nemožný. Nelze vyčítat „hospodě“ vlastní neschopnost. Už tam v životě nepůjdu, říká si napravený piják, ale to je prostě hloupost. On vyčítá pivařům, že ho stahují jaksi korporativně pod vodu, že pak není schopen nic udělat. Ale oni jsou také jednotlivci a jenom zdánlivě vytvářející monolit-překážku rozvoje schopností. Oni ti ty sebevyčítavé kocoviny nepřejou. O hospodě platí dvojnásob: Opustíš-li mě, nezahynu, opustíš-li mě, zahyneš. Hospoda nemá svědomí natož výčitky. Sám jsi vinen tím, co tam ztratíš. Spíš se máš zamyslet nad tím, jak tamní pobyt zhodnotit a odcházet spokojený. A pokud nejsi rozhodnut být úplný abstinents, nelhat si do vlastní kapsy.

Když Vítězslav Nezval o výročním ohňostroji načínal dvoustou pannu, nezapomínal vroucně velebit i rodnou stranu.

Čech je smějící se bestie a proto kmenově nepoužitelný. Metonymie je, když řekneme kočí, a přitom máme na mysli kočár a naopak.

A metonymie také je, když řekneme kočár namísto kůň (ale možná je to také synekdocha, protože jedna část, vozidlo, označuje celek, tedy vozidlo s koněm a průvodcem).

Nás ještě táhl Český rok ke kořenům zemědělského obyvatelstva, přes jednu dvě generace dělnické. Tlukoucí bubeníček odkazuje na císařské armády romantických uniforem, čas se odvíjí od svátků světců, od Popeleční středy a žňové kampaně. Teď, v jedné generaci, se lidé vzdálili, uřízli nemilosrdně od kořenů i od vlastní mechanické hračky a klasického kinemetografu k trojrozměrné audiovizuální zábavě, neosobním mobilům a DVD. A už vědí, že i to bude za dva roky zastaralé.

Ve snu mluvím s retardovaným zachýskem. Jinak hloupý, zajímavým způsobem sám sobě oniká. Pracovní styk s lidmi, a s ženami každý, zbavuje svobody. Viz Olgu, jak si přivlastňuje domácnost, prostor, ve kterém dlím, majetnické smeččení v kuchyni i u stolu; Jana F. – fáze jejího bezmanželského klimakteria si odnáším ve chvílích, kdy sama něco nepotřebuje - to je pak jako milius; nebo ta chudinka Milena, moje taktéž bezmužná navíc bezdětná redaktorka se svým boдрým buzerováním a posíláním do prdele – a přitom si vykáme.

Každé dvě sekundy se prodá jedna panenka Barbie, takže během tohoto impromptu pro lesní rohy Josefa Myslivečka se jich prodalo 50. Ten by měl radost. V 60. a 70. letech ji v BRD považovali za blbou a povrchní. Ještě dnes polarizuje společnost, ale úsměv kritiků je shovívavý. Neuvěřitelné, po Myslivečkovi zas hrají Dvořáka. Ti nás mají rádi.

LSD říká, že muži mohou uhasit ohniště močením snadněji než ženy. Taková nespravedlnost je hodna zevrubné gender study. Vzplanuvší rozkrok má ovšem něco do sebe. Ah, Lou, how inspirational you are! Při popravách v Japonsku si pozvali samuraje, který si potřeboval vyzkoušet nový meč, aby provinilce setnul. Potom šel obvykle nabitý adrenalinem za svou gejšou a měl plná ústa řečí: Hai!

O NEPŘÍPUSTNOSTI ČECHOSLOVÁKU VE VESMÍRNÉM PROGRAMU

Tak zase nějaká paní Nováková, která letěla s raketoplánem, nedávno nastříkala sokyni v lasec pepřový sprej do očí (neplést si s kozohvězdičkou Kim Nowakovou blahé paměti, ta má jenom ňadra od Bati). Je to další milé připomenutí českých zemí v kosmu. Jindy izraelský plukovník na palubě Čelindžeru přechovával kresbu Davida Ganze z Terezína a mise skončila logicky katastrofou; babičky a matky opáсанých hrdinů v pásmu Gazy se mohly utleskat do nezávislých kamer. Doporučuju vynechat českou spojku v kosmickém programu, jednou už jsme málem ve vrtulníku zabili návštěvníka Měsíce Černana. Remek svou misi ještě zvládl, ale už jeho bulharský a kubánský následovník, jakož i makak z Mozambiku přešli při navigační krizi na slovník mongolského atavismu, inkompatibilní s počítači země Sovětů a vyhořeli tak, že opilí ruští kopiloti měli co dělat, aby s ručním řízením dosedli na zem. Modul po přistání páchne, to vám řekne i ten nejloajálnější žurnalista Komsomolské gazety.

Politická korektnost velí Američanům brát na orbitu korejské zelináře ze San Franciska, od soudruhů se nechtějí poučit. Mezitím vypouštějí vietnamští stánkaři v tichosti rachejtle zábavné pyrotechniky z Chebu, radar v Brdech bude muset v rámci sametových dohod navigovat Kimovy pionýry, kteří si koupili posledního Oppenheimera a von Brauna (tetování SS v podpaží podmínkou) a za euroatlantickou přítomnost zaplatíme rejží do mateřských školek ordnerů osy zla. Kde jsou časy Havlíčka, kdy jsme odmítli Šušelku a velkoněmecký Frankfurt.

Američani nás do družice nevemou a pro jistotu nám nezruší víza.

Vyhodte už ty Čapouny. Ti když volají gól do synchronu, mám pocit, že si mimo obraz stříhají nehty, nebo počítají dividendy. Jo, a zeptejte se jich, na kolika arénách a stadionech mají finanční podíly. Proti nim je Horník srdcař. A Starka rovnej chlap. Mezi nápoje s množstvím kongenerů patří červené víno, šampaňské a bourbon, což může vysvětlit, proč se často označují za původce bolestí hlavy. Ve vodce jsou koncentrace kongenerů nejnižší a vodka také kocovinu vyvolá s nejnižší pravděpodobností.

Procházka na Reprobán, koupím si cigarety. Je to dnes mnohem klidnější než po fotbale, když se tu přesunovaly/potácely tisícíhlavé zástupy. Už to nemá tu řvavou náladu. Takový Park kultury a oddechu Julia Fučíka, jenomže nezvou na kolotoč, ale na peep show, vchod připomíná strašidelný dům, před nímž stojí nějaký krotitel koček. Většina těch emblematických holek venku má tlusté nohy. Uvnitř jsou určitě hezčí. Chodí tu skupinky turistek- studentek, které vypadají zvědavější než kluci. Lákají mě dovnitř pasáci na levné pivo, ale je mi jasné, že by se prodražilo. Za ty nervy by to nestálo. Was hast do vor? ptá se mladá blondýna. Nur ´nen Bummel, říkám já. 30/6 U dveří se objeví muž s osmiletou holčičkou, vysoký, prošedivělý, ušlechtilých rysů – nebudí žádné podezření – a ptá se, jestli by si mohl vzít z kuchyně nebo z koupelny mammograf (?). V tomhle bytě je všechno, nespočetné kuchyňské aparáty, pračka, lux, ale mammograf? Pustím ho dovnitř, holčička se někde ztratí, a místo toho solidního pána tady přechází svalovec v tričku, odnáší co se dá. Stěna pokoje mizí a já se ocitám na rumišti, zbořeništi, smetišti. Jedu to reklamovat do Vídně Janě Frintové a ona povídá, co tady děláš, měl jsi být v Praze s Američany. Vůbec teď nevím, kde jsem, vím jenom, že mám být zítra jinde a ještě nevím, jak se tam dostanu. Chytám se spásné myšlenky: není to sen, nejsem snad ve svém bezpečném Hamburku? A přinutím se probudit v hamburské posteli. Zastřelil se hlavní vyšetřovatel případu Kampuschová. Normalizační štrébři si uchovali „slušnost“ střední třídy, kdežto bláhoví odpůrci režimu snadno propadali běžné kriminalitě, neboť normy a hodnoty řádu prostě neuznávali. Jednou se zavřu doma a vyjím celou ledničku do posledního stroužku česneku, bez možnosti cokoli dokoupit. Jenom tak se budu chovat ekonomicky. Když

budu dobře hospodařit se zbytky salámů, sýrů, špeku a zeleniny, uvařím litry polívek. Mám pocit, že takto se má využít i talent, ekonomicky.

Ve druhém inauguračním projevu Abrahama Lincolna bylo ze 701 slov 505 jednoslabičných a 122 dvouslabičných, dokonalá hospodárnost sama o sobě.

Na jednoho kritika bystrého jich připadá padesát vtipných. Malířství je němou poesíí a poesie mluvícím malířství. Literatura o kráľích a typových hrdinech odráží lidství; o bankéřích se psát nedá, to jsou mutanti. Kdyby si všichni tykali, ztratil by se mluvnický jev. I can't get no satisfaction – verbonominální vazba.

Makakové létají z větve na větev a zdánlivě jsou si jistí odhadem vzdálenosti. Stává se však často, že promáchnou a pod stromy v džungli leží pár zabitých. Poezie je to, co je u konce dřív, než skončí stránka, kdežto próza pokračuje, dokud stačí papír. Jak mně se nechce dopisovat poslední kapitolu knihy. Zdá se mi uspěchaná, jiným slohem, příliš věcná, všechno se musí vysvětlit a zasadit, ale já chci zůstat vágní. Ovšemže by bylo skvělé ji dodělat tady, tvůrčí pobyt by stoprocentně splnil svůj účel. Ale on bude ještě dlouhou dobu prorůstat. Hamburk je moje město.

Prezidentské volby asi vyhraje Christian Wulff, ale ještě po druhém kole to není jisté. Zato Berdych je v semifinále Wimbledonu, porazil Federera. Přikoupil jsem pivo Falkenfelser. Na zelném trhu přes Ludwig-Erhardt mají čerstvější ryby než na Fishmarktu.

Caravaggio zranil soupeře na stehně, ale ten vykrvácel. Malíř se tak zařadil k

mnoha umělcům, kteří malovali pietu a přitom byli vrazi.

Toulky po cizím bytí (das Anderssein) k sobě (in das Beisichsein) zjevně zpracovává Libuše Moníková ve Fasádě, kde mají doslova zeměpisný rozměr. Rabství usilující o emancipaci je dvojdomé v jejím prvním díle Újma, v esenciálním příměru o znásilnění a vraždě vracející znásilněné sebevědomí a svrchovanost. Je-li tady paralela s osudem Československa po ruské invazi, je důležité, nicméně druhotné (zweitklassig, sekundär). Hierarchie každého státu vždycky zotročuje, znásilňující fízl není o nic méně zástupcem moci než okupant. Je to Staatsbeamte, knecht a rab, který omývá frustrované zvířecí ego v nejprimitivnějším ze všech

gest. Vzpomínám si, jak sestra přešla velvyslance ve Vilenici, když dostala literární cenu, skoro bez povšimnutí, jako snaživého kariéristu. Tohoto hegelovského momentu si nikdo nevšiml ani na konferenci v Kravsku, ani v Českých Budějovicích. Ve Fasádě se sochaři poníženi na fasádníky zámku Litomyšl emancipují vlastnoručně stvořenou historií, palimpsestem fresek vlastní fantazie a vymyšlených dějin na zdi zámku. Katarzi slouží i nedotažená cesta do Japonska, ze které zbude bizarní pobyt mezi sibiřskými vědci-láskyplnými žaláři a domorodými kmeny se šamankami. Očista je úplná, přestože kniha neústí v nějaké národní osvobození. Umělci se smějí.

1/7 Sny o vlacích. Mám se dostat z Budapešti a ptám se na vlak do Prahy zaměstnankyně na nástupišti. Je milá a dokonce mluví česky (slovensky by nemluvila ani nechtěla rozumět), ale posílá mě špatně. Naštěstí potkávám známou, která jede také do Prahy, je to z tohoto nástupiště v osm hodin. Někde na malé stanici v Čechách pak přestupuji na zvláštní regionální vlak podobný ponorce, s vysoko polstrovanými sedadly podél oken se zelenou koženkou. Budím se v půl páté, nechci se nutit do spánku a jdu vařit kafe. Německý prezident zvolen, ale Angela dostala ránu. Čekala, že její kandidát projde hladčeji. Teď letí do Jižní Afriky, a jsem zvědav, jestli na ni v loži počká Mick Jagger, aby jí zazpíval Angie. Spolková republika hraje s Argentinou.

Z lidí doma se stávají festivaloví šašci, masky, které zakrývají prázdnotu. Občané na náměstí plní největší jitrnice nebo postávají na jedné viagrové noze a zároveň plní archetypální touhu po ztraceném ráji či spartakiádě. Valná část dospělé populace touží být zapsána v této pomíjivé pivovarské knize - rejstříku trestů za blbost, spíše než v kostelní matrice. Zajímavý marketing nazabránil pronikání polských brambor na český trh.

Jsou města, která jsou známá jen vraždou – Polná, Libice, Dallas, Lidice. Jiná, namátkou Pelhřimov, se snaží vedrat do povědomí zapsáním do Guinnessovy knihy rekordů nejdelší jitrnicí; juvenálie podnikatelů slezlých z rotopedu už zcela rezignavších na nějakou kulturu. Jsou městečka na dlani, z níž nevezmeš chlup, která se nevyznačují ničím, než snahou zůstat sama sebou a o sobě a vyhnout se každé slávě.

Jsou lípy a duby, pod nimiž spočíval Jan Žižka, a byl by z nich

slušný les. Obránce českých hvozdů spálil desítky kostelů a klášterů s rukopisy (recyklace žehem o zrychlené Popeleční středě), to vše pro větší slávu Boží, úpadek církve a gramotnosti.

Na ulici obchází policista auta a kontroluje čísla podle svého mobilu. Jestli nejsou kradená. Až se vrátím do Prahy, koupím si krátkovlnný přijímač a budu poslouchat NDR. Novým hejtmanem Dolního Saska je David McAllister. Má skotské kořeny. Večerní jízda mojí sedmatřicítkou daleko za Alster. Vracím se U-Bahnou, na nádraží přestoupím na šestku a zase přejezu, tentokrát až k cihlovým špejcharům, cestou domů mívám džezové podium s nějakým podnikovým rautem. Už se mi to chýlí ke konci.

2/7 V Endéer hrají Vltavu a já sleduji z okna studentku, která nafukuje kolo. Zvedne hlavu a já jí zamávám. Usměje se. Slyší Smetanu za mými zády a ví, že jsem Čech. Moc jsem tu tramvajenku nevyužil. Tak jsem se včera vydal oblíbenou sedmatřicítkou daleko za Alster. Je to pak pořád stejné. V TV Chuck Berry v plné formě z roku 1972: Johnny B. Good, Reeling and Rocking, Carol, Rock n' Roller Music etc. Potom na stejném kanále Elvis Presley z roku 1956. Krásný hlas, v té době úplně jiný, bouřlivácký styl, ale krátkodeché. Měl mnohem víc sladáků (Love me Tender/Pár havraních copánků apod.). Kdo chce žít pohodlný život, neměl se narodit do 20. století, citují na NDR Lva Davidoviče Trockého-Bernštajna. Ano, a on se o to nejvíc postaral. Rudý teror nesnese srovnání. Pěkná cháska, to první politbyro: Lenin, Zinověv, Kameněv, Bucharin, Trockij, Sverdlov, Kaganovič, Michels. Samé přezdívký, lichva a lihovary, potom roky požárů a genocidy.

Loučení v Literaturhausu. V pátek odpoledne už tam byla jen ta největší fešanda a šéf Moritz. Nechal jsem děvčatům kytku a jel se podívat, jak hraje Berdych v semifinále Wimbledonu. Vyhrál na Novákem Džokovičem a je ve finále. Holanďani porazili Brazílii a v ulicích už nějací Oranjes houkají na ty africké trumpety. Schwalbe – předstíraný faul, za který bývá žlutá. Všichni Holanďani v rozhovoru do německé televize mluví dokonalou němčinou. Přes ulici chystají postávací stoly s ubrusama, asi tu bude nějaká chlastačka. Dneska je fakt letní až tropický den. Přes třicet stupňů. Dopíjím levné, leč australské víno.

4/7 Rozdrtili jsme Argentinu. Cestou domů přerušuji cestu v Berlíně, kde čeká Wolfgang a vypiju s ním pět piv v nádražní restauraci.

Německo je jedna rovina, vidím Valdštejna, jak táhne od měste
k městu, jak jen tou ekonomickou přítomností armády a markytánek
dělá nový úděl. A my si mažeme stopadesátkou, neválčíme. Hamburk
mě chytil. Myslel jsem, že dvacet let po revoluci, po tom, co jsem
objel půl světa, už jsem doma nejraději. Ale tady se pořád žije
moudřeji. I Berlín je zajímavý, ale Hamburk je lepší. Hamburk
je vůbec nejlepší. Ich bin ein HAMBURGER!